

ТЕМА 7. ТУРИСТСЬКІ ПОТРЕБИ ТА ТУРИСТИЧНИЙ ПОПИТ

Основні терміни і поняття

Потреби; мотиви; туристичні потреби; ієрархія потреб; попит; туристський попит; еластичний туристський попит; нееластичний туристський попит; туристський попит одиничної еластичності; еластичність туристського попиту за ціною; еластичність туристського попиту по доходу; еластичність туристського попиту за часом; сезонність; кількісний та якісний підхід до прогнозування туристичного попиту; каузальні моделі; не каузальні моделі; метод Дельфі.

План

1. Туристсько-рекреаційні потреби та їх вплив на формування туристичних потоків.
2. Обсяг і структура рекреаційних потреб.
3. Інші види туристських потреб сучасної людини.
4. Залежність обсягів і різноманітності туристських потреб від економічного та інформаційного розвитку суспільства.
5. Сучасні підходи до вивчення туристських потреб населення.
6. Сутність туристичного попиту.
7. Основні риси туристичного попиту.
8. Формування туристичного попиту.
9. Еластичність туристичного попиту.

Теми доповідей

1. Фактор мотивації в туризмі.
2. Сучасні підходи до вивчення туристських потреб населення.
3. Формування туристичного попиту в Україні.
4. Споживчий вибір в туризмі.

Проблемні питання до теми

1. Що таке потреба та мотив, в чому різниця між цими поняттями?
2. Які існують класифікації потреб та їх ієрархія?
3. Чому виникають потреби у туристичних послугах?
4. Поясніть залежність обсягів і різноманітності туристських потреб від економічного та інформаційного розвитку суспільства.
5. Які вам відомі підходи до вивчення туристських потреб населення?
6. Поясніть взаємозалежність між потребами та попитом.
7. Які фактори визначають вибір споживачем туристської дестинації?
8. Що таке туристичний попит? Які основні риси він має?
9. Наведіть приклади, що підтверджують динамізм туристського попиту.
10. Що створює більші труднощі для маркетолога – недооцінка попиту чи його переоцінка, якими можуть бути наслідки у разі переоцінки чи недооцінки попиту на туристичні послуги?
11. Поясніть особливості формування туристичного попиту.

12. Що таке еластичність? Які види еластичності використовують для аналізу туристського попиту?

13. Чи впливає стан транспортної системи країни на еластичність туристського попиту?

14. Уявіть, що країна X девальвувала свою валюту на 10%, а її внутрішні ціни виросли на 6%. Як, по-вашому, ця ситуація відіб'ється на в'їзному потоці туристів?

15. Які міри ви можете запропонувати, щоб згладити сезонні коливання туристського попиту?

16. Назвіть сучасні тенденції туристського попиту й фактори, що визначають їх.

17. Порівняйте кількісні та якісні підходи до прогнозування туристичного попиту.

18. Які ви знаєте моделі прогнозування туристичного попиту.

19. Які ви знаєте методи вивчення туристичного попиту?

Тести для перевірки знань

Одиничний вибір (правильно – помилково)

1. Всі потреби без винятку є цікавими для економістів.

2. Споживання туристичного продукту не обмежується доходами та цінами на туристичні послуги.

3. У відправній країні туристський попит формується залежно від рівня доходів населення й тривалості вільного часу, насамперед компактного, не розосередженого протягом року.

4. Модель поведінки ділових туристів істотно відрізняється від тієї, що характерно для осіб, що подорожують із метою відпочинку й розваг.

5. У неокласичній теорії споживчого вибору ключовим поняттям є «корисність».

Множинний вибір

1. Яких потреб не має в ієрархії потреб А. Маслоу:

- а) фізіологічні потреби;
- б) потреби в безпеці;
- в) виробничі потреби;
- г) потреби в повазі.

2. Фізіологічні потреби включають:

- а) харчування, сон і рух;
- б) пізнання, спілкування і оздоровлення;
- в) рух і пізнання;
- г) харчування, сон і оздоровлення.

3. Духовно-інтелектуальні потреби включають:

- а) харчування, сон і рух;
- б) пізнання, спілкування і оздоровлення;
- в) рух і пізнання;

г) харчування, сон і оздоровлення.

4. Загальноєкономічні фактори, що впливають на потреби людей включають:

а) рівень матеріального добробуту, належність до соціальної групи, регіон проживання споживача туристичних послуг;

б) співвідношення робочого і вільного часу у трудового населення, рід занять, освіта;

в) рівень матеріального добробуту, склад сім'ї та майновий стан споживача туристичних послуг;

г) рівень матеріального добробуту споживача туристичних послуг і співвідношення робочого і вільного часу у трудового населення.

5. Який вид зв'язку між ціною на додаткову послугу й попитом на цю послугу є характерним для закону попиту:

а) прямий;

б) зворотний;

в) немає зв'язку;

г) може бути як прямий, так і зворотній.

6. Якщо товари змінюють один одного (є товарами-субститутами), то зростання ціни на перший викличе:

а) падіння попиту на другий;

б) підвищення попиту на другий;

в) не призведе до зміни попиту на другий товар;

г) зростання ціни на інший товар.

7. За яких умов характер попиту на додаткові послуги готелю є еластичним?

а) темп зростання попиту відповідає темпу зниження цін;

б) при зростанні ціни обсяг попиту знижується на необмежену величину;

в) темп зростання попиту перевищує темп зростання ціни;

г) при зростанні ціни обсяг попиту збільшується на необмежену величину.

8. За яких умов характер попиту на послуги готелю є нееластичним?

а) попит зростає меншими темпами, ніж знижується ціна.

б) темп зниження попиту менший, ніж темп зростання ціни.

в) при зниженні ціни обсяг попиту зовсім не змінюється;

г) при зростанні ціни обсяг попиту збільшується на необмежену величину.

9. Якщо будь-яка кількість послуг реалізується за однаковою ціною, то попит на цю послугу є:

а) досконало еластичним;

б) нееластичним;

в) одиничноеластичним;

г) еластичним.

10. Якщо ціна на послугу нееластичного попиту зросла з 0,5 до 0,8 грн., то обсяг доходу готелю:

- а) скоротиться;
- б) зросте;
- в) залишиться незмінним;
- г) спочатку скоротиться, потім зросте.

Складіть пари з визначень та понять (див. табл. 7)

Таблиця 7 – Визначення та поняття

Визначення	Поняття
1. <i>Попит</i>	А. це кількість будь-якого продукту або послуги, яку споживачі хочуть і можуть купити за певною ціною у певний період часу;
2. <i>Туристський попит</i>	Б. відбиває відносну зміну попиту на туристичний продукт внаслідок зміни доходу споживача;
3. <i>Закон попиту</i>	В. визначає, яка процентна зміна обсягу попиту відбудеться за однопроцентним збільшенням (зменшенням) ціни на туристичну послугу за інших рівних умов;
4. <i>Еластичність туристського попиту за ціною</i>	Г. це загальна кількість людей, які подорожують або бажають подорожувати, користуються туристським устаткуванням і послугами за межами традиційного місця проживання;
5. <i>Еластичність туристського попиту по доходу</i>	Д. зниження ціни веде до зростання величини попиту при незмінності всіх інших параметрів (якості й т.д.), і, навпаки, за інших рівних умов підвищення ціни веде до відповідного зменшення величини попиту.

Доповніть відповідним визначенням нижче приведені речення

1. ... має характерні ознаки: динамізм, гетерогенність і комплексність, еластичність, сезонність й ін.
2. Туристський попит залежить від ...
3. ... показує міру реакції однієї змінної на зміну іншої.
4. Чим гостріше конкуренція на ринку, а отже, ширше взаємозамінність пропонованих товарів, тим ... еластичність попиту за ціною.
5. ... національної валюти країн-постачальників туристів збільшує попит на виїзний туризм.